IQRO JURNALI / 2023
GUVOHNOMA № 060680
E-ISSN : 2181-4341
https://wordlyknowledge.uz
IMPACT FACTOR(SJIF) : 3,934

IMPACT FACTOR (RESEARCH BIB) – 7,245
SPECIAL ISSUE, VOLUME 5, ISSUE 2, 2023

RESPUBLIKAMIZDA QORAKO'LCHLIKNI RIVOJLANTIRISHGA QARATILGAN CHO'RA TADBIRLAR

Amangeldiev Ulug'bek Alisherovich,
Mirzabekov Miyirbek O'mirbek o'g'li
Samarqand davlat veterinariya meditcinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti Nukus filiali Veterinariya va zooinjeneriya farulteti 2- kurs talabalari

Annotatsiya
Ushbu maqolada qishloq xo'jaligi sohasidagi qorako'l qo'ylarini rivojlantirish, bu borada innovatsion g'oyalardan unumli foydalanish yo'llari haqida mulohazalar bildirilgan.
Kalit so'zlar
Qorako'l, chorvachilik, teri, naslchilik, mahsulot, tarmogi, xarid qilish, modernizatsiya qilish.
Аннотация
В этой статье в этой статье обсуждается развитие овец Каракул в области сельского хозяйства, о способах использования инновационных идей в этом отношении.
Ключовы слова
Каракул, скот, кожа, родословная, сеть, покупка, модернизация.
Annotation
In this article, this article discusses the development of karakul sheep in the field of agriculture, on ways to use innovative ideas in this regard.
Key words

Karakul, livestock, leather, pedigree, network, purchase, modernization.

Bugun kunda Respublikamizda qishloq xo'jaligiga, shuningdek, chorvachilikka katta e'tibor qaratilmoqda. Bu borada Prezidentimiz tomonidan chiqarilayotgan qarorlari Jumladan, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 18-martdagi "Chorvachilik tarmog'ini yanada rivojlantirish va qo'llab-quvvatlash chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-4243-son qaroriga muvofiq berilgan imtiyozlar chorvachilik mahsulotlari ishlab chiqaruvchi barcha xo'jalik subyektlariga va omuxta yem ishlab chiqaruvchi korxonalarga nisbatan ham tatbiq etiladi.

Respublikamizda "Qorako'lchilik tarmog'ini kompleks rivojlantirish chora-tadbirlari to'grisida"gi qarorlari chovachilik va pillachilikni rivojlantirishga qaratilgan muhim vazifalardir.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 16-martdagi "Chorvachilikda iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-2841-son qarori "Mayda shoxli mollar, shu jumladan qorako'l qo'ylarining naslini qayta tiklash, yuqori mahsuldor zot tiplarini yaratish va joriy etish bo'yicha qorako'lchilik subyektlari hamda tashkilotlarining faoliyatini muvofiqlashtirish, respublikada qorako'l qo'ylarning elita genofondining saqlab qolinishi ustidan monitoringni olib borish; tabiiy yaylovlarning holatini yaxshilash, qurg'oqchilikka va issiqqa chidamli yaylov ozuqabop o'simliklar navlarini yaratish, yaylovlarni degradatsiyadan chiqarishda ilg'or texnologiyalarini joriy etish hamda investitsiyalarni jalb etishga ko'maklashish; "Qorako'lchilik tarmog'ini kompleks rivojlantirish chora-tadbirlari to'grisida"gi qarorlari chovachilik va pillachilikni rivojlantirishga qaratilgan muhim vazifalardir. Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi vazirlar Mahkamasining "O'zbekiston Respublikasi pillachilik va qorako'lchilkni

rivojlantirish qo'mitasi faoliyatini tashkil etish – chora -tadbirlari to'g'risida"gi qarorida; O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 31-iyuldagi "Pillachilik tarmog'ida chuqur qayta ishlashni rivojlantirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-4411-son qarori "Qorako'lchilik tarmog'ini Qoraqolpog'iston Respublikasida yanada rivojlantirish, mahsuldor sortlarni ko'paytirish borasida bir qancha takliflarni o'rtaga tashlagan edilar. Darhaqiqat, biz kelajak avlodlarga ushbu sohani yanada rivojlantirish uchun imtiyozli kridetlar ajratilmoqda. Masalan, Markaziy bank tomonidan asosiy stavkasiga 2 foizlik kreditlar quyidagi maqsadlarni amalga oshirish uchun xizmat qilishi mumkin:

a)naslchilik, qorako'lchilik xo'jaliklardan qo'ylar xarid qilishi;

b) qorako'lchilik sohasida eksportbob qorako'l va qorako'lcha terini qayta ishlash hamda tayyor mahsulot ishlab chiqarish korxonalarini tashkil etilshi ;

d) qorako'lchilik sub'ektlari tomonidan ozuqa sexlari (granulyator)ni tashkil etilshni hamda qishloq xo'jaligi texnikalari va agregatlari, resurs tejovchi uskunalar va zamanoviy texnologiyalar xarid qilishni moliyalashtirish, yo'lga qo'yliyaptdi ;

e) suv chiqarish inshootlarini barpo etish hamda mavjudlarini ta'mirlash va modernizatsiya qilish kerak ;

Bugungi kunda mamlakatimizda qorako'lchilik tarmog'i korxonolarini modernizatsiya qilish texnik va texnologik jihatdan yangilash o'zbek, qoraqolpoq qorako'li brendi yaratish va dunyo muhayosida targ'ib qilish sohaning investitsiyoviy jozibadorligini ochirish borasida keng qamrovli ishlar amalga oshirilmoqda. Shu bilan birga mayda shoxli nasldor mollarini kopaytirish shuningdek ualrni so'yish teri va junini qayta ishlash go'sht - sut mahsulotlar yarim tayyor va tayyor mahsulotlari ishlab chiqarish korxonalarini tashkil qilish, tarmoqqa rivojlangan xorijiy davlatlar tajribasini va innovatsion texnologiyalarini joriy etish, suv bilan ta'minlanmagan yaylovlarda yangi inshootlarini qurish borasida bir qator tizimli muammolar saqlanib qolmoqda. Shunigdek, mavjud yaylovlar hosildorligini oshirsh, urugchilik maydonlarini kengaytirish, naslchilik ishlarini yanada takomillashtirish, sohada eksportbop ahvoli bugungi kun talabiga javob bermaydi. Yuqoridagilarni inobatqa olib, qorako'lchilik tarmog'ini davlat tomonidan qo'llab – quvvatlash, yaylovlardan samaraliy foydalanish va yaylovlardan foydalanishda soliq imtiyozlarini qo'llash, urug'chilik ishini yo'lga quyush, nasilchilik ishlarini takomillashtirishda subsudiya berish tartibini qo'llash hamda sohaning ilimiy solahiyotini yanada mustahkamlash maqsadida ko'p ishlar olib bormoqda yanada yaxshi rivojlantirish uchun cho'rvachilik bo'yicha yanada cho'rva mollari ko'paitirish ishlari amalga oshirilmoqda. Mayda shoxli mollarning yaxshi yetilishtirib rivojlanishi shu jumladan qorako'l qo'ylarning naslini qayta tiklash, yuqori mahsulot zot tiplarini yaratish va joriy etish bo'iycha qarako'lchilik subektlari hamda tashkilotning faoliyatini muvofiqlashtirsh respublikada qarako'l qoylarning Elita genofondining saqlab qollishini ustidan monitorning olib borish ishlari amalda ko'rsatilyapdi. Qoralo'lchlik klasterlariga ilimiy va innovatsion yondashuvlarini qollagan holda mayda shoxli mollar, shu jumladan qarako'l qo'ylarini ko'paytish klasster ishtirokchilari kooperatsiya aloqalarini yo'lga qo'yish hamashiyoni chuqur qayta ishlash va mahsulot ishlab chiqarishni tashkillantirish, yaylovdan samarali foydalanish, ularning holati yomanlashib ketishining oldin olish bo'yicha yuklatilgan majburiyatlar ijrosini monitoring qilish va jamaotchilik nazoratini amalga oshirish ishlari olib borilmoqda. Qorako'lchilik respublikada chorvachiligining asosiy tarmog'i sifatida xalq xo'jaligida muhim o'rin egalladi. Qorako'l qo'ylaridan qorako'l teri (asosiy mahsulot) go'sht, jun, yuqori sifatli po'stinbop teri sut olinadi tarmoqni rivojlantirishning hozirgi

davr bosqichida qorako'lchilik sovliklardan maksiamal qo'zi olish va ularni jadal o'stirib foydalanilganda muhaffaqiyat bilan rivojlanishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR :

1)Aripov U.X. Qorako'l qo'ylarining turlarini sinovdan o'tkazish va seleksiya samaradorligini oshirishning ilmiy asoslanishi. Annotatsiya: diss... doc. qishloq xo'jaligi fanlari Dubrovitsi, Moskva viloyati - 1990 yil

.

2) Aliev .D.Surxandaryo sur qorako'l qo'ylari mahsuldorligini oshirishning fiziologik jihatlari Avtor.Diss faktor biolgiya ilimleri doktori .

3)Axmetshiev A.S. idr. Rekomendatsiya so'zidan spetsializirovannix plemennix stad karakulskix ovets karakalpakskogo su'ra , Alta-Alta , Kaynar, 1989, 15s.

4)Vorobevskiy A.P. Morfologicheskie osobennosti kojno – volosyanogo pokrova i smushkoobrazovaniya kak osnova otbora karakulskix ovets : Avtoreferat dokt. Diss. Alma-Ata 1991.S.45.

5)Dyachkov I.N. Plemennoe delo v karakulskom ovsevodstve . Tashkent Fan, 1980, S.164.Instrukciya po vedeniya plemennoy raboti v jivotnovodstve . M.1990. S.59.

6)Zakirov M.D.., Yusupova YU. {{Biologiya karakuskiy ovsi }}, Tashkent Fan 1983,301 s.

7)Koshkarov A,Sarsenbaev N.A. Nasledovanie jaketnogo karakulevogo tipa yagnyatimi v zavisimosti ot razmera zavitka chernix karakulskix ovets "Cho'l va yaylov chorvachiligi o'zuqa etishtirish muammolrai " ilimiy amaliy anjuman. Samarqand , 2015 , B. 245-246

8)Kulikov V.M. Obshaya zootexnika , Moskva , Kolos 1982, 560 s.

9)Kuken oven U.i dr – Saribel zavod tipidagi qarako'l qoylari .

WORDLY KNOWLEDGE